

Inspraak gepensioneerden bij invaren goed regelen

Nieuwsbrief van de Stichting Pensioenbehoud van 9 november 2020

Op woensdag 4 november was er een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer over de uitwerking van het pensioenakkoord. Volgens de plannen verdwijnt het individuele bezwaarrecht van deelnemers tegen invaren, dat is het gedwongen overgaan van de bestaande pensioenen in het nieuwe stelsel.

Het schrappen van het individueel bezwaarrecht tegen invaren is een kwetsbaar punt in de stelselherziening, zeiden hoogleraren pensioenrecht Hans van Meerten en Erik Lutjens op 4 november tijdens een hoorzitting in de Tweede Kamer. Vooral voor gepensioneerden moet een goed alternatief komen. 'Ze zitten niet aan de cao-tafel en dan wordt over hun hoofden beslist over een heel belangrijk eigendomsrecht', stelde Lutjens. Momenteel wordt onderzocht hoe het ontnemen van dit individuele bezwaarrecht kan worden voorkomen.

Het versterken van het verantwoordingsorgaan is onvoldoende, meent hij. Op die taak is een verantwoordingsorgaan niet berekend. Ook hoogleraar Europees pensioenrecht Hans van Meerten ziet niets in versterking van het verantwoordingsorgaan als alternatief voor het verdwijnen van het individuele bezwaarrecht. Beide hoogleraren waren het op dit punt eens.

Verdeling pensioenvermogen

Volgens eerdere uitspraken over het invaren zelf verschillen zij van mening. Volgens Van Meerten is dit juridisch nauwelijks houdbaar; Lutjens meent dat dit wel kan, mits goed onderbouwd. Hij merkte in de Tweede Kamer op dat die onderbouwing nauwer luistert voor pensioen dat al is ingegaan. Die rechten zijn harder. Als invaren mogelijk is, dan wil dat volgens hem overigens niet zeggen dat dit ook moet gebeuren. Het kan beter zijn rechten van gepensioneerden uit te zonderen genaamd 'carve-out'.

Inbreukprocedures

Van Meerten hamerde op het onderscheid naar nationaliteit in de uitwerking. In Europees recht is dat een 'no-go', zei hij. 'Nederland heeft niet voor niets twee inbreukprocedures aan zijn broek; een derde komt eraan.'

Het is onmogelijk procedures tegen de stelselherziening te voorkomen, zeiden Van Meerten en Lutjens. Het is wel mogelijk (en geboden) om met 'ordentelijke' wetgeving ellenlange procedures te beperken. Volgens Van Meerten is het belangrijk om te beseffen dat iedere deelnemer met een beroep op het Europees Handvest bij de rechter zijn pensioenfonds kan aanklagen. Het kabinet heeft hier onvoldoende oog voor, meent hij.

Landsadvocaat

Op verzoek van de Kamer maken Van Meerten en Lutjens een overzicht van juridische kwetsbaarheden. Op basis daarvan besluit de Kamer dan of het bijvoorbeeld nodig is de landsadvocaat in te schakelen. We zijn zeer benieuwd naar deze overzichten van de kwetsbaarheden van het nieuwe stelsel.